

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

De Carthagine luxuriante in Circo, inter armorum terrores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

De Carthagine luxuriante in Circo inter armorum terrores.

Salianus
lib. 6.

Quis aestimare hoc malum possit? circumsonabant armis muros Circae Carthaginis populi barbarorum: & Ecclesia Carthaginensis insaniebat in Circo, luxuriabat in theatris: alij foris iugulabantur, alij intus fornicabantur: pars plebis erat foris captiua hostium, pars intus captiua vitiorum. Cuius fors peior fuerit, incertum est. Illi quidem erant extrinsecus carne, sed isti intus mente captiui, & ex duobus letalibus malis, leuius, ut reor, captiuitatem corporis Christianum, quam captiuitatem animae sustinere, secundum illud quod docet Saluator ipse in Euangelio, grauius multo animorum mortem esse quam corporum. An credimus forte quod captiuus animo populus ille non fuerit, qui latus tunc in suorum captiuitatibus fuit: captiuus corde & sensu non erat, qui inter suorum supplicia ridebat, qui iugulati se in suorum iugulis non intelligebat, qui mori se in suorum mortibus non putabat. Frigor, ut ita dixerim, extra muros, praetiorum & ludicrorum confundebatur; vox morientium, voxque bacchantium; ac vix discerni forsitan poterat plebis ciuitatio, quae cadebat in bello, & sonus populi qui clamabat in Circo. Et cum haec omnia fierent, quid aliud talis populus agebat, nisi ut cum eum Deus perdere adhuc fortasse nollet, tamen ipse exigeret ut periret?

Item, De Luxuria Treuiorum impendente bello.

Salianus
lib. 6.

Vidi siquidem ego ipse Treuiros domi nobiles, dignitate sublimes, licet iam spoliatos atque vastatos, minus tamen euersos rebus fuisse quam moribus. Quamuis enim depopulatis iam atque nudatis aliquid supererat de substantia, nihil autem de disciplina aderat; grauioreque in semet hostes externis hostibus erant, ut licet iam a barbaris euersi essent, a se tamen magis euertentur. Lugebit est referre quae vidimus, senes honoratos, decrepitos Christianos, imminente admodum iam excidio ciuitatis, gulae ac lasciuiae seruientes. Quid primum accusandum

est? quod honorati, an quod senes, an quod Christiani, an quod periclitantes? Quis enim hoc fieri posse credat, vel in securitate a senibus, vel in discrimine a pueris, vel vnoquam a Christianis? Iacebant in conuiujs obliui honoris, obliui aetatis, obliui professionis, obliui nominis sui Principes ciuitatis cibo conferti, vinolentia dissoluti, clamoribus rabidi, bacchatione furiosi, nihil minus quam sensus sui, imo quia prope iugiter tales, nihil magis quam sensus sui. Sed cum haec ita essent, plus multo est quod dicturus sum, finem perditioni huic nec ciuitatum excidia fecerunt. Denique expugnata est quater vrbs Gallorum Treuer opulentissima. Proniptum est de quo dicam. Sufficere utique; debuerat emendationi prima captiuitas, ut instauratio peccatorum non instaurasset excidium. Sed quid plura? incredibile est quod loquor, assiduitas illic calamitatum, augmentum criminum fuit. Sicut enim anguinum illud monstrum, ut fabulae ferunt, quod multiplicabat occisio, ita etiam in Gallorum excellentissima vrbe ijs ipsis quibus coerebantur scelera, plagis crescebat, ut putares penam ipsorum criminum, quasi matrem esse vitiorum. Et quid plura? Ad hoc quotidie malorum pullulantium multiplicatione peruentum est, ut facilius esset urbem illam sine habitatore, quam vllum pene habitatorem esse sine crimine.

Et postea. Nam praeter caetera, cum doctus illic praecipuis & generalibus malis auaritia & ebrietate omnia concidissent, ad hoc postremo rabida vini auaritate peruentum est, ut principes vrbes ipsius, ne tunc quidem de conuiujs surgerent, cum iam hostis urbem intraret: adeo etiam Deus ipsis euidenter, ut credo, manifestare voluit cui perirent, cum per quam rem ad perditionem vltimam veniant, eam ipsam agerent cum perirent. Vidi ego illic res lachrymales, nihil scilicet inter pueros differre & senes. Vna erat securitas, vna leuitas, simul omnia luxus, potationes, perditiones, cuncta omnes pariter agebant: ebriabantur, enecabantur, lasciuiebant in conuiujs, vetuli & honorati, ad viuendum prope iam imbecilles, ad vinum praeuahidissimi, infirmi ad ambulandum, robusti ad bibendum, ad gressum nutabundi, ad saltandum expediti. Et quid plura? In hoc per cuncta illa quae diximus, deuoluti sunt, ut compleretur in eis dictum illud sermonis facti, *vinum & mulieres apostatate faciunt a Deo*. Nam dum bibunt,